

Skattepolitik för ett mer företagsamt Sverige

September 2021

företagarna

Företagarna företräder 60 000 företagare och har 2 000 förtroendevalda. Vi erbjuder nätverk, kunskap och praktisk hjälp samt driver utvecklingen för ett bättre företagsklimat, så att företagare får rätt förutsättningar för att kunna utveckla sin verksamhet och nå sina mål.

INNEHÅLL

1. Mer investeringar i småföretag	5
Stärk investeraravdraget	5
Investeringssparkonto för fler.....	6
Vinstandelslån.....	6
2. Bättre möjligheter att locka och behålla talanger.....	7
Personaloptioner och incitamentsprogram	7
3. Sänkt kostnad för att anställa.....	9
Arbetsgivaravgifter	9
4. Gör det enklare för soloföretagare	10
Höjd gräns för momsplikt.....	11
5. Sporra entreprenörledda företag.....	12
Fortsätt förbättra 3:12-systemet	12
Träda/karens vid ägarskifte	13
Förenklingsregeln.....	13

Rapportens författare

Patrick Krassén
Skattepolitisk expert
Företagarna

Sverige är framgångsrikt. De ekonomiska nedgångar som har kommit under det senaste dryga decenniet har parerats relativt väl av sittande regeringar, med europeiska mått mätt. Samtidigt har den ekonomiska politiken vässats, genom avskaffande eller minskning av flera skadliga skatter. En grogrund för ett nyföretagande, i hög utsträckning teknik- och startup-drivet, har blivit Sveriges kännetecken under 2010-talet.

Det är samtidigt inte hela bilden. Skatterna på arbete och på att anställa är fortfarande höga. Reformtakten har saktats, produktivitsutvecklingen har mattats av. Mer än en halv miljon människor är fast i en ny typ av utanförskap, präglad av begränsade möjligheter till egenförsörjning – ofta i kombination med bristande språkkunskaper och svagt humankapital.

Sveriges småföretag är den primära jobbmotorn. Sedan 1990 har fyra av fem nya jobb i ekonomin skapats i små och medelstora företag. Det är också i dessa bolag – och deras förutsättningar att växa – som de främsta chanserna till ekonomisk uppgång ligger.

Denna rapport presenterar fem områden med förslag på skattereformer, med inriktning på små och växande företag. Det handlar såväl om incitamenten att driva ägarledda företag och att anställa, som möjligheten att attrahera investeringar.

1. MER INVESTERINGAR I SMÅFÖRETAG

Stärk investeraravdraget

Investeraravdraget infördes 2013. Det ger den som förvärvat andelar i ett mindre bolag i samband med bildandet eller vid nyemission möjlighet till avdrag med hälften av summan, i inkomstslaget kapital, upp till 650 000 kr per år (motsvarande 1,3 miljoner kronor i förvärv). Investeraravdraget är ett viktigt verktyg för att underlätta kapitalförsörjning till nya och växande bolag. Brist på tillgång till kapital är alltså ett tillväxthinder för många företag. I en undersökning utförd av Novus på uppdrag av Svea Ekonomi i januari 2019 angav enbart sex procent av de svarande att de ej har brist på kapital, medan 19 procent angav av brist på tillgång till kapital i ganska eller mycket hög grad begränsar deras tillväxt.

Den dåvarande regeringen begränsade investeraravdraget 2016, och i slutet av 2019 uppdagades det att regeringen inte hade skickat in vederbörligt underlag till EU-kommissionen som krävs för förlängning av avdraget enligt statsstödsreglerna. Följden blev att Skatteverket inte medger investeraravdrag för köp av andelar gjorda mellan 1 januari och 31 juli 2020, liksom att kretsen företag som är godkända för investeraravdrag begränsas permanent.

Företagarna var mycket engagerade i införandet av investeraravdraget.¹ Vi var också kritiska till de begränsningar av avdraget som genomfördes i budgetpropositionen för 2016² och till regeringens senfärdighet i ansökan om förlängning³.

Avdraget skulle behöva förbättras och utökas. Under återhämtningen efter covid-19-krisen kommer investeringar i växande företag att vara betydelsefullt för jobbskapande.

Den åtgärd som regeringen har föreslagit, där investeringar i inventarier under 2021 ger en tillfällig skattereduktion⁴, gynnar i sin utformning större och tillverkande företag, snarare än mindre och tjänsteinriktade företag.

FÖR ATT FÖRSTÄRKA INVESTERARAVDRAGET VILL FÖRETAGARNA ATT:

- Femårsperioden för skyldighet att återföra avdraget vid försäljning av andelarna kortas, till exempelvis två år.
- Avdragsmöjligheten höjs, såväl andelen som taksumman – till exempel från 50 procent av 1 300 000 kronor till 75 procent av 2 600 000 kronor.
- "Karenstiden", det vill säga då den som äger andelar i bolaget sedan tidigare inte kan få investeraravdrag vid köp vid nyemission, kortas från två år till ett år.
- För avdrag samma år som investeringen görs, krävs ett löneunderlag på minst 300 000 kr. Detta krav bör avskaffas, för att gynna investeringar i växande bolag.
- Köp vid nyemission ska kunna göras med apportegendom.
- Hinder mot att utöka investeraravdraget till även juridiska personer bör utredas.

¹ Se bland annat remissyttrande Fi2012/3858, 2012-11-26

² Remissyttrande Fi2015/1734, 2015-05-04

³ Remissyttrande Fi2019/04238/S1, 2020-01-20

⁴ Proposition 2020/21:207

Investeringsparkonto för fler

Investeringsparkonto (ISK) har genom sin enkla utformning och schablonmässiga beskattning blivit en mycket populär sparform. Över tre miljoner svenskar sparar i ISK.

ISK är dock idag begränsat till aktier i noterade bolag. Vi anser att det skulle vara gynnsamt för mindre företags tillgång till finansiering att privatpersoner på sina ISK-konto också skulle kunna äga andelar i onoterade företag. Innehavet av dessa skulle beskattas på samma sätt som noterade andelar i ISK, utifrån en schablonbeskattning av kapitalunderlaget. Detta görs i dag av en del företag på marknaden genom lösningar med kapitalförsäkringar.⁵ De är dock begränsade till ägare som inte är kvalificerade och kostar relativt mycket att sätta upp.

FÖRETAGARNA VILL ÖPPNA UPP ISK ÄVEN FÖR ONOTERADE AKTIER

- Att öppna upp ISK för onoterade innehav skulle kraftigt förenkla för vanliga sparare att investera i onoterade bolag – vilket också skulle gynna kapitaltillgången för växande bolag.

Vinstandelslån

Ett ytterligare verktyg för att främja kapitalförsörjningen för små företag är vinstandelslån. I ett vinstandelslån lånar en investerare pengar till ett företag, med kalkylen att kunna ta del av bolagets överskott. Vinstandelslånen ränta delas i allmänhet upp i en fast och en rörlig del. Den rörliga delen av räntan bygger på företagets utdelning eller vinst. Vinstandelsbevisens ägare (investeraren) beskattas för såväl den rörliga som den fasta räntan.

För den fasta delen av räntan, gäller allmänna bestämmelser om avdrag i näringsverksamhet. Avdragsrätten för den rörliga räntan är dock begränsad⁶. Bland annat gäller att företaget får dra av den rörliga delen av räntan endast om lånet bjudits ut till teckning på den öppna marknaden, eller om teckningsrätten för vinstandelslånet har riktats till någon person som är fristående från företaget.

Fåmansföretag får inte dra av kostnad för ränta som betalas till vinstandelsägare, oavsett om det är en fysisk eller juridisk person, och inte heller om det är till företagsledare eller närstående till sådana. Denna begränsning försvårar kapitalförsörjningen i små och medelstora företag.

FÖRETAGARNA VILL SE FÖLJANDE ÄNDRINGAR AV VINSTANDELSLÅNET

- Avdragsförbudet för ränta till vinstandelsägare som är en juridisk person borde kunna avskaffas. I en situation där andelsägaren är en juridisk person upprätthålls principen om ekonomisk dubbelbeskattning när avdrag medges.
- Det bör också utredas om avdragsförbudet till fysiska andelsägare kan begränsas, exempelvis till endast investerare som vid tidpunkten för investeringen redan äger andelar i företaget direkt, för att underlätta för till exempel affärsänglars investeringar.

⁵ Bland annat erbjuder banken Nordnet i samverkan med rådgivningsbolaget Kaptena en liknande tjänst.

⁶ 24 kap. 11-15 §§ inkomstskattelagen (1999:1229)

2. BÄTTRE MÖJLIGHETER ATT LOCKA OCH BEHÅLLA TALANGER

Personaloptioner och incitamentsprogram

Grundtanken med optionsprogram för anställda är att nystartade företag, med svagt kassaflöde i tillväxtfasen, ska kunna knyta till sig – och behålla – nyckelpersoner. Företaget kan kanske inte betala de högsta lönerna, men genom optioner kan anställda få ersättning genom aktier som blir värdefulla i takt med att företaget växer och blir mer lönsamt.

Sverige har en stark sektor av innovativa startup-företag. För att behålla och stärka vår konkurrenskraft behövs dock ett fungerande system för optionsbeskattning.

Den statliga incitamentsutredningen 2016⁷ ledde till införandet av de så kallade kvalificerade personaloptionerna 2018. Tanken med dessa är att de ska användas av mindre företag, i synnerhet i innovationstunga branscher, och vara skattemässigt fördelaktiga.

Höga arbetsinkomster beskattas i dag med upp mot 60 procents marginalskatt. Även efter värnskattens avskaffande har Sverige bland världens högsta marginalskatter. Höga skatter innebär att växande svenska företag som konkurrerar på en internationell marknad måste erbjuda påtagligt högre löner än andra länder för att locka högkvalificerade medarbetare. Det höjer arbetskraftskostnaden på ett sätt som många mindre och växande företag inte klarar.

Det är detta hinder som de kvalificerade personaloptionerna skulle vara en lösning på: den anställda skattar först när de underliggande aktierna säljs, och då som huvudregel som inkomst av kapital. Arbetsgivaren betalar inga arbetsgivaravgifter.⁸

Reglerna om kvalificerade optioner fick tidigt kritik för att vara för snävt utformade. Det framkom under 2018 också att många företag inte kunde tillämpa reglerna, på grund av hur Skatteverket tolkar beskattningen av teckningsoptioner. Rättsläget blev snabbt osäkert och kvarstod så i mer än tre år.

Regeringen la i maj 2021 fram en lagrådsremiss med förslag på utökning av regelverket. De utvidgade reglerna innebär att två gränser höjs för att omfattas av reglerna. Gränsen för antalet anställda höjs från 50 till 150, räknat som medelantalet anställda och delägare som arbetar i företaget. Gränsen för nettoomsättning eller balansomslutning höjs från 80 till 280 miljoner kronor per år.

Dessutom ska styrelseledamöter och styrelsesuppleanter omfattas av reglerna. Högsta Förvaltningsdomstolen har fastlagt praxis om styrelseledamöters möjlighet att fakturera arvode för styrelsearbete till eget bolag.⁹ Presumtionen är att sådant arvode ska beskattas i inkomstslaget tjänst hos ledamoten som person. Denna rättsutveckling har kritiserats från flera håll då den gör rekrytering till styrelseuppdrag svårare, och både Företagarna och bland annat StyrelseAkademien har efterlyst lagändringar som möjliggör åter för styrelseledamöter att fakturera arvode från eget fåmansföretag.¹⁰

⁷ SOU 2016:23

⁸ För den ekonomisk teorin bakom detta, se t.ex. Henrekson och Sanandaji, "Stock option taxation and venture capital activity: a cross-country study", *Venture Capital* vol. 20, nr. 1, s. 51–71, 2018

⁹ HFD 2017 ref 41 och HFD 2019 not 31

¹⁰ Företagarna, Återupprätta möjligheterna för styrelseledamöter att fakturera arvode, 16 februari 2018. <https://www.foretagarna.se/nyheter/riks/2018/februari/ateruppratta-mojligheterna-for-styrelseledamoter-att-fakturera-arvode/>

En annan förändring som föreslås är att en personaloption ska kunna nyttjas för förvärv av en teckningsoption som ger rätt att förvärva en andel. En personaloption ska även kunna ge rätt till ett framtida förvärv av en andel eller en teckningsoption i ett annat företag inom samma koncern.

Dessa förändringar förväntas ingå i budgetpropositionen och träda i kraft 2022. De är välkomna och innebär att Sveriges system för beskattning av personaloptioner blir mer konkurrenskraftigt. Flera problem kvarstår emellertid.

FÖRETAGARNA VILL SE FÖLJANDE ÄNDRINGAR AV REGLERNA FÖR OPTIONER OCH INCITAMENTSPROGRAM

- I regeringens förslag skulle kravet på ersättning (1,5 inkomstbasbelopp) för styrelseledamöter för att kunna erhålla kvalificerade personaloptioner vara villkorat också av att det handlar om ersättning som ska tas upp i inkomstslaget tjänst. Detta villkor riskerar att försvåra användning av optionerna så som förslaget avser, i det fall kommande lagändringar skulle öppna åter för fakturering av styrelsearvodet. Kravet på att ersättning ska vara i inkomstslaget tjänst bör därför tas bort.
- Förslaget att även optioner till styrelseledamöter och styrelsesuppleanter ska omfattas av kravet på en intjänandetid om minst tre år är alltför begränsande, bland annat ur bolagsstyrningssynpunkt. Kravet bör sättas ned med en tredjedel, till två år, samt kravet på ersättningsnivå sättas ned i motsvarande mån.
- De idag gällande kraven för anställda avseende arbetstid och ersättningsnivå medger undantag vid bland annat situationer av sjukdomsfall. Motsvarande situationer kan för en styrelseledamot eller styrelsesuppleant leda till att ersättningar uteblir och att det uppställda kravet ersättning till följd av detta inte uppfylls. Reglerna för undantag bör därför också omfatta styrelseledamöter.
- Mängden branscher som utesluts från regelverket är alltför vidsträckt. Det är oklart varför kriteriet att det ska handla om innovativa företag skulle utesluta företag i till exempel bank/finans, försäkring, juridik och revision, där det de senaste åren har skett påtagliga innovativa utvecklingssteg (inom t.ex. *fintech* och *legal tech*). Regeringen bör se över branschbegränsningen i kommande lättnader av reglerna.
- Även med de föreslagna ändringarna finns risk att anställda beskattas enligt de så kallade 3:12-reglerna vid avyttring av andelarna. En möjlig lösning på detta presenterades i incitamentsutredningen 2016, men den lösningen var krånglig och bar med sig betydande rättsosäkerhet. Regelverket bör därför justeras så att anställda vars kvalificerade personaloptioner leder till förvärv av aktier tillförsäkras att inkomster från sådana aktier beskattas som kapitalinkomst, inte som lön.

3. SÄNKT KOSTNAD FÖR ATT ANSTÄLLA

Arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifter belastar löntagares lön och betalas in av arbetsgivaren i samband med att lönen betalas ut. Det är alltså att betrakta som en skatt på förvärvsinkomster och höjer kostnaden för att anställa. (Motsvarande avgifter för enskilda näringsidkare är egenavgifter.) Eftersom arbetsgivaravgiften inte betalas av löntagaren och sällan redovisas på lönebeskedet, är det en "dold" skatt för många. Dock belastar den alla löntagares löner, oavsett inkomstnivå.

Arbetsgivaravgiften ligger 2021 på 31,42 procent och är uppdelad på olika delar, varav flera till namnet är kopplade till olika socialförsäkringar. Utbetalningar från dessa trygghetssystem är dock inte avhängiga av hur mycket löntagaren har betalat in i avgift, och den finns därtill tak på hur stor del av lönen som kan ligga till grund för förmånerna. 11,62 procent, alltså en dryg tredjedel, utgörs dock av en allmän löneavgift, som inte har någon koppling till socialförsäkringar.

Arbetsgivaravgiften ses av företagare som en stor begränsning på möjligheterna att växa. I synnerhet den allmänna löneavgiften ses som belastande. Den allmänna löneavgiften har ökat som andel av arbetsgivaravgiften de senaste 15 åren, och under samma period har statens intäkter från den allmänna löneavgiften fyrdubblats, till 200 miljarder kronor 2020.

Olika riktade nedsättningar av arbetsgivaravgifter har genomförts. De har olika bakomliggande skäl och gäller exempelvis i vissa regionala områden, för vissa åldersgrupper och för personal som arbetar med forskning och utveckling.

Den nedsättning som har varit en av de mest effektiva, och som Företagarna anser som mest angelägen, är nedsättningen för soloföretagare som anställer sin första medarbetare. Denna nedsättning, benämnd "växa-stöd", infördes för enskilda näringsidkare 2017 och utökades till aktiebolag 2018. Den innebär att soloföretag som anställer en person bara ska betala ålderspensionsavgift (10,21%) på den lön som betalas till den först anställda medarbetaren. En del begränsningar och krav finns, till exempel vad avser minsta anställningstid och arbetstid. Nedsättningen gäller för lönesummor upp till motsvarande 25 000 kronor i månaden (300 000 kr per år).

Enligt statistik från Skatteverket har nedsättningen använts för drygt 13 000 anställningar vid denna rapportens publicering. Systemet får sägas ha varit framgångsrikt och illustrerar hur sänkta kostnader för att anställa leder till fler jobbtillfällen. Reglerna har nu permanentats och under coronakrisen utökats.

FÖRETAGARNA VILL SE ATT KOSTNADERNA FÖR ATT ANSTÄLLA FORTSÄTTER SÄNKAS

- Växa-stödet bör utökas till fler anställda och taket i lönesumman höjas.
- Även närstående till ägare bör kunna omfattas av nedsättningen i växa-stödet.
- Den allmänna löneavgiften bör sänkas. Det skulle både göra det billigare att anställa och försäkringsmässigheten i arbetsgivaravgifterna skulle öka.

4. GÖR DET ENKLARE FÖR SOLOFÖRETAGARE

Ett strukturellt problem på Sveriges arbetsmarknad är skillnaden i sysselsättningsgrad mellan utrikes födda och inrikes födda. Arbetslösheten var 2019 nästan tre gånger högre bland utrikes födda. Trösklarna in på arbetsmarknaden är påtagliga, bland annat genom en sammanpressad lönestruktur. En väg till egenförsörjning är genom företagande. I Sverige finns drygt 800 000 företag med noll anställda. Den vanligaste formen att bedriva soloföretagande i är enskild näringsverksamhet. Samtidigt växer nya former av egenföretagande fram. Gigjobb, egenanställning och kombinatörskap är exempel på former för företagande som har blivit vanligare det senaste decenniet. Steget till mer reguljärt egenföretagande kan för många verka stort.

Undersökningar bland svenska företagare visar återkommande att regler avseende skatter och avgifter upplevs som den största administrativa bördan. I ett antal länder inom OECD finns möjlighet för egenföretagare att beräkna sin skatt utifrån schablonregler. Systemen är utformade på olika sätt – det kan handla om ett parallellt system som företagaren kan välja i stället för reguljär beskattning, eller en förenklad beskattningsprocedur för företag av viss storlek eller i vissa branscher. I sådana system är det också vanligt med lägre bokförings- och deklarationskrav. Motivet till sådan förenklad beskattning är ofta att minska den administrativa bördan, minska svartarbete och underlätta egenförsörjning genom företagande.

I början av 2020 tillsatte regeringen två statliga utredningar som ska utreda schablonbeskattning och minskad regelbörda för små företag. Frågan är således aktuell i den politiska debatten av olika skäl.

De allra flesta enskilda näringsidkare i Sverige är små och majoriteten har resultat som inte avviker från nollpunkten med mer än omkring 50 000 kronor. För dessa skulle betydande fördelar kunna uppnås genom en schablonbeskattad näringsverksamhet, utan några påtagliga risker för ökat skattebortfall. I en sådan reform är förenklade regler om bokföring och redovisning en central aspekt, för att minska trösklarna för många som skulle kunna försörja sig genom näringsverksamhet.

I juni 2021 lade utredningen om schablonbeskattning fram sitt slutbetänkande, *Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen*¹¹. I utredningen föreslås att enskilda näringsidkare ska kunna välja att ha ett särskilt konto, där intäkterna beskattas med en skattesats på 30 procent upp till 120 000 kronor per år. För summor därutöver är skattesatsen 50 procent.

Liknande system finns i ett antal andra länder i Europa och världen.¹² En påtaglig skillnad mellan många av dessa system och förslaget i den svenska utredningen, är att gränsen för omsättning är mycket låg i utredningsförslaget.

¹¹ SOU 2021:55

¹² Krassén, *Ny väg in? Soloföretagande, skatteregler och ekonomiska möjligheter*, Entreprenörskapsforum, 2020

Höjd gräns för momsplikt

För att ett förenklat schablonbeskattningssystem ska fungera i Sverige krävs att reglerna om bokföring/redovisning och momsplikt ändras. Sverige har den lägsta gränsen av alla EU-länder för att behöva redovisa moms: Redan vid en omsättning på 30 000 kronor inträder momsplikt. I närliggande länder är gränsen avsevärt högre: Danmark har nästan den dubbla på 50 000 danska kronor, Finland 10 000 euro, Tyskland 17 500 euro, Estland 40 000 euro och Polen 200 000 zloty (motsvarande 500 000 svenska kronor).

Sverige bör följa andra europeiska länder och införa högre gräns för momsplikt. Det skulle minska den administrativa bördan påtagligt för bland annat småföretagare, föreningar, frilansare och verksamheter i delningsekonomin. Den genomsnittliga gränsen för momsplikt i EU är omkring 30 000 euro – mer än tio gånger högre än Sverige. Om Sverige skulle höja gränsen till 200 000 kronor skulle det vara i nivå med Tyskland, och fortfarande en bra bit under genomsnittet. (Regeringen har nyligen föreslagit att höja gränsen från 30 000 kronor till 80 000 kronor från 1 juli 2022.¹³)

FÖRETAGARNA VILL SE YTTERLIGARE FÖRENKLINGAR FÖR SOLOFÖRETAGARE

- Höj omsättningsgränsen för momsplikt rejält, åtminstone till 200 000 kronor.

¹³ <https://www.regeringen.se/artiklar/2021/09/hojd-omsattningsgrans-for-moms/>

5. SPORRA ENTREPRENÖR- LEDDA FÖRETAG

Sedan den stora skattereformen 1991 har Sverige ett så kallat dualt skattesystem: kapitalinkomster och inkomst av tjänst beskattas i olika system, med olika skatteskalor. Inkomst av tjänst beskattas progressivt, med statlig inkomstskatt över en viss brytpunkt, medan kapitalinkomster beskattas överlag proportionerligt.

Som del av reformen tillkom regler för att bestämma hur ägare av fåmansföretag ska beskattas. Sådana delägare har nämligen möjlighet att bestämma hur stor del av överskottet som de tar som löneutbetalningar respektive som utdelning på sina ägarandelar. Dessa regler fanns under de första åren i inkomstskattelagens kapitel 3, paragraf 12, vilket gett systemet den allmänna bedömningen ”3:12-reglerna”.

3:12-reglerna har både karaktär av ”morot” (genom möjligheten till lägre beskattad utdelning, inom det så kallade gränobeloppet) och stoppregler (genom att förhindra alltför ”stora” utdelningar till kapitalbeskattning).

3:12-beskattningen är kontroversiell. Det anses från vissa håll att den lägre skattesatsen på utdelning inom gränobeloppet (20 procent, i stället för normalsatsen 30 procent) är ”generös” – om man jämför med den höga marginalskatt en löntagare betalar på samma inkomst. Grunden till problemet är Sveriges höga marginalskatter på arbetsinkomster (näst högst i OECD, även efter värnskattens avskaffande).

Lönesummeregeln, som är den regel som möjliggör utdelning av höga belopp till 20% beskattning, bygger för att vara attraktiv på att företaget har 1) många anställda, 2) dessa har hög lön (och därmed är produktiva), 3) företaget är lönsamt och 4) det är försvarbart ur investeringssynpunkt att göra utdelning till ägarna. Just denna typ av ägarledda, högkvalificerade, högförädlade och lönsamma företag är enligt samstämmig forskning bra för ett lands tillväxt.

Fortsätt förbättra 3:12-systemet

Sedan skattesatsen sänktes till 20 procent 1 januari 2006, i samband med att de tidigare så kallade lättnadsreglerna avskaffades, har skattebasen ökat markant – genom fler företag och större totalt utdelad summa – och statens inkomster från skatt på utdelningar sexdubblats.¹⁴ Skattesänkningen har alltså lett till ökade skatteintäkter. En höjning av skattesatsen på utdelningar i fåmansföretag skulle sannolikt, allt annat lika, leda till mindre utdelningar, och därmed troligen lägre skatteintäkter från denna skattebas.

Tidigare fanns det en uppfattning bland forskare att 3:12-reglerna sporrar så kallad inkomstomvandling, med vilket menas att företagare fakturerar för sitt arbete till eget bolag och sedan tar utdelning, i stället för att få lön för samma arbete. En viss sådan effekt finns, men enligt den mest nyliga empirin framgår att fåmansföretag både skapar mer jobb och har högre löneökningar än andra aktiebolag.¹⁵

¹⁴ Nathell, *Förbättra entreprenörsskatten*, Svenskt Näringsliv, 2021, s. 31

¹⁵ Jacob, *Did the Changes in 3:12 Rules Foster Entrepreneurship? – Empirical Evidence and Discussion of Alternatives*, underlagsrapport till Jämlikhetskommissionen, 2020

Träda/karens vid ägarskifte

Enligt nuvarande regler måste, för att skattesatsen ska bli 25 procent vid försäljning i stället för ordinarie tjänstebesättning, dels säljaren/företagsledaren inte ha varit verksam i företaget under föregående fem år innan överlåtelsen (karens), dels ska kapitalet som ska delas ut till företagsledaren inte ha varit aktivt förvaltats under fem år (träda). Att detta gäller kommer av rättspraxis från Regeringsrätten 2010 (de s.k. trädadomarna).

Dessa regler innebär att det vid varje given tidpunkt ligger en mängd kapital i träda, som är kopplat till svenska småföretag – ofta i någon typ av holdingbolag. Utan trädareglerna skulle detta kapital sannolikt kunnat investeras mer effektivt under åren innan ägarskiftet; antingen genom aktiv förvaltning eller genom investeringar i exv. andra onoterade företag. Att kapitalet tvingas ligga passivt är negativt både för företaget i fråga och de uteblivna potentiella investeringarna. Att företagsledaren inte kan delta aktivt i verksamheten gör överlåtelsena svårare.

FÖRETAGARNA VILL SE FÖLJANDE ÄNDRINGAR AV REGLERNA VID TRÄDA OCH KARENS

- Karenskravet för företagsledaren är direkt kontraproduktivt genom att förhindra att kompetensen kommer till användning, och bör avskaffas.
- Trädakravet för kapitalet gör att det inte kan investeras på ett vettigt sätt under lång tid, endast förvaltas passivt; trädaperioden bör därför kortas, till ett eller två år.

Förenklingsregeln

Omkring 72 procent av de fåmansföretagare som tar utdelning från sitt företag använder förenklingsregeln.¹⁶ Förenklingsregeln infördes vid reformen 2005/06 och var då 1,5 inkomstbasbelopp. Höjningarna därefter har varit 2007 (2 ibb), 2009 (2,5 ibb) och 2012 (2,75 ibb). Ingen höjning har alltså skett på snart tio år.

FÖRETAGARNA VILL SE EN HÖJNING AV GRÄNSBELOPPET I FÖRENKLINGSREGLN

- För att gynna de minsta fåmansföretagarna bör gränsbeloppet i förenklingsregeln höjas till 4 eller 5 inkomstbasbelopp.

¹⁶ SOU 2016:75, s. 500

Häng med i debatten
och följ *@foretagarna*
på Twitter, Instagram,
LinkedIn och Facebook!

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmansgatan 40, 106 67 Stockholm
foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08 – 406 17 00